

Een reden, om het klagen over de dienstmeisjes tegen te gaan.

Over de andere organisaties wil ik niet spreken. Er zou nog veel te zeggen zijn over de aansluiting van de Unie van Christelijke Onderwijzers en Onderwijzeressen, wier plaats m.i. niet in het Vakverbond is, doch over deze kwestie zijn reeds heel wat woorden gewisseld, en ik behoef ze niet te vermeerderen. Alleen wil ik opmerken dat de uitdrukking: „Er komt gezond sociaal medeleven onder de organisatie van de Christelijke klasse-onderwijzers. Dat toont het sterk groeiende ledental der Unie. Dat toont ook de aansluiting bij ons Vakverbond", aan den arbeid der Unie te groote betekenis hecht. Ook buiten de Unie heb ik bij onze onderwijzers gezond sociaal medeleven gevonden, en het lidmaatschap der Unie mag toch niet als thermometer gebruikt worden.

En ten slotte.

Bij dit Verbond is ook aangesloten de Nederlandsche Christelijke Bond van Verplegenden. Over die aansluiting kan ik mij verblijden, want ik heb mij van den beginne op dit standpunt gesteld dat, al is het werk der verpleging een dienst van barmhartigheid, deze arbeid ook een sterk sociaal kant heeft, en niet op één lijn mag gesteld worden met het diaconale werk in de Kerk des Heeren. Daarom heb ik als adviseur van dezen bond de aansluiting bij het C. N. V. aangeraden, en voor de erkenning van deze organisatie met alle krachten geijverd.

Doch nu heeft deze bond een m.i. onjuiste daad begaan.

Hij heeft besloten tot fusie met den Ambtenaarsbond, en dat op den volgenden grond. In zijn midden zijn zoowel de verplegenden georganiseerd, die in dienst der Overheid staan, als zij, die in particuliere gestichten werkzaam zijn. Voor de eersten is het noodzakelijk, willen zij bij het „georganiseerd overleg" betrokken zijn, zich te organiseren in den Ambtenaarsbond, en om nu dien invloed bij de vaststelling hunner rechtspositie-regeling te kunnen verkrijgen, heeft de bond van verplegenden, terwille dus van een deel zijner leden, zich met den Ambtenaarsbond vereenigd.

Tegen het advies van zijn adviseurs in.

Ook Prof. Diepenhorst en Dr. Scheurer hebben deze fusie ten sterkste ontraden, doch het verpleegpersoneel wilde niet luisteren, en het gevolg is dan ook geweest, dat de drie adviseurs een parig voor hun functie bedankt hebben.

Waarom is die fusie te betreuren?

In de eerste plaats, omdat zij alleen geschied is uit utiliteitsoverwegingen, en om den verplegenden in de overheidsinstellingen tegemoet te komen. Zij zouden, indien de bond op zichzelf bleef staan, dubbel moeten georganiseerd zijn, en om dit te voorkomen, heeft men eigen zelfstandigheid prijs gegeven, zoodat dit huwelijk louter een „trouwen uit berekening" geweest is. Hier zit geen hooger motief achter. En voor zulk een motief lost men nu eigen met moeite tot stand gekomen organisatie op! En ten tweede ligt er in deze fusie iets onzuivers. Bij den ambtenaarsbond is thans een breede schare aangesloten, die geen ambtenaren zijn. Onze broeders en zusters op de particuliere stichtingen zijn geen ambtenaren. Wij willen ze ook nimmer als zoodanig beschouwen. Zij mogen zichzelf niet tot den ambtenaarsstand rekenen, en de ambtenaarsbond had zelf moeten inzien, dat deze fusie een onnatuurlijke is, die in den arbeid der verpleging geen grond heeft. Waarom, want dit ligt in dezelfde lijn, straks geen fusie met de onderwijzers?

Het is zeer te betreuren dat de fusie reeds een feit is.

Vooral voor den bond van verplegenden zelf.

Wij waren zoo prachtig op weg om de baan voor deze organisatie vrij te maken, en onze besturen werden milder gestemd, maar nu ligt al onze arbeid tegen den grond, en... men roept ons toe: hebben wij 't u niet voorspeld? En ik kan mij heel goed verklaren, dat de vereenigingen voor christelijke barmhartigheid nu zeggen: een organisatie van verpleegpersoneel erkennen wij wel maar een afdeling van een ambtenaarsbond is op het terrein onzer stichtingen niet op haar plaats.

Dit is waarlijk niet reactieair.

Wij moeten de grenzen zuiver houden.

En het is geen blijk van gebrek aan sociaal medeleven, wanneer velen onder ons deze fusie betreuren.

Over het verslag zou ik nog veel meer kunnen zeggen.

Tal van belangrijke onderwerpen worden nog behandeld.

Ik noem b.v. de sociale gemeentepolitiek, de besturenbonden, de internationale verbandingen, de jeugdorganisaties, doch ik wil op deze punten thans niet ingaan. Later hoop ik op verschillende vraagpunten terug te komen, en ook daarin te tonnen, dat ik den gewichtigen arbeid van het C. N. V. ten zeerste waardeer, en alle hulde breng aan de samenstellers van dit uitvoerige en waardevolle rapport.

K. D.

ZENDING EN EVANGELISATIE.

Openluchtsamenkomsten.

Het aangewezen middel om in het warme jaargetijde te evangeliseeren, is het houden van openluchtsamenkomsten. In vergaderzalen of door huisbezoek zijn de menschen op de prachtige zomeravonden moeilijk te bereiken. Men zoekt het dan in de natuur, die men als het er om gaat zijn kerkverzuim te verdedigen, gaarne als „de ongekorven tempel" prijst. In plaats van nu het evangelisatiewerk te laten rusten in het schoonste gedeelte van het jaar, ligt het juist op onzen weg de menschen te prediken, dat zij zich inderdaad bij hun verkeer in de natuur in een tempel bevinden en daarom tot aanbidding en vereering zijn geroepen.

Er bestaat geen aanleiding om eene principiële beschouwing te houden over zulke openluchtsamenkomsten. Het is eene arbeidsmethode, die geheiligd is doordat de Heere Jezus zelf zo heeft toegepast. Wie er tegen is, schijnt het beter te weten dan Hij, die Zijne discipelen het bevel gaf: „Wat ik u zeg in het verborgene, predik dat op de daken". In de dagen der Hervorming heeft men ook veelvuldig op deze wijze gearbeid, denk slechts aan de Hagepreken. Bij het opkomen van den arbeid der Inwendige Zending in Engeland en Duitschland is men aanstonds met dezen tak van evangelisatie begonnen. Wichern legde er den nadruk op, dat de evangelist zich niet moest terugtrekken in hokken en hoeken, maar optreden op straten en markten. In ons land kennen wij in het bijzonder als vorm van openluchtarbeid, de z.g. Zendingseesten. Hunne populariteit en welslagen toont aan, hoe juist deze methode ook op evangelisatiegebied kan worden toegepast.

Ik bedoel nu slechts enkele praktische wenken te geven voor het organiseren van zulk een arbeid.

Bij eene openluchtsamenkomst valt te onderscheiden tusschen eene prediking door het woord en door zang of muziek. Beiden kunnen samenwerken, maar ook elk afzonderlijk aangewend worden. B.v. in Amsterdam is men van Gereformeerde zijde eerst begonnen met het houden van toespraken in de parken en toen zijn de evangelisatiezang-koren „uit den nood geboren". Ik stel mij voor, dat in vele gevallen de orde juist andersom zal zijn. Waar men er tegen opziet in de openlucht te spreken, daar zal al licht eene zangvereeniging bereid gevonden worden om eenige liederen in de openlucht te zingen. Bij zulk een gezang kunnen aan het publiek traktaatjes worden uitgereikt. Dan groeit uit zulk eene zanguitvoering als vanzelf eene samenkomst. Men begint de eerste maal het te zingen lied voor te lezen, een tweede maal verklaart men het een beetje, bij de derde gelegenheid is de verklaring tot een toespraakje uitgedijld en... Laten eenige geschikte maar beschroomde broeders het eens in dien geest aanvatten en zij zullen zien, hoe het werk den meester leert.

Het zal dus in het algemeen het geschikt zijn in den zang het uitgangspunt te kiezen. In sommige plaatsen zal het geschikt eene plaatselijke christelijke zangvereeniging aangezocht kunnen worden. Het is natuurlijk eisch, dat men eenvoudige liederen kiest met een duidelijke tekst. Men kan hiervoor eene verstandige keus doen uit den bundel van Joh. de Heer. Deze heeft vóór, dat men een keur uit deze liederen ook vindt op liederen-bladen à 1 ct. per stuk, die men aan het publiek kan uitreiken. Uit muzikaal oogpunt voldoet de bundel van De Heer echter niet. Uit dit oogpunt is beter aan te bevelen de bundel „Oude en Nieuwe Zangen", bijeengebracht door M. v. Woensel Kooij, (Uitgave van Bredée — Rotterdam). Niet genoeg kan gewaarschuwd worden tegen mooi-doenerij. Men zinge natuurlijk en met gevoel. Het volk luistert op dit punt zoo scherp. Zij houden niet van „koude drukte", maar worden geïnsponeerd door het warm gevoel. In grotere plaatsen zal het gewenscht zijn een eigen evangelisatiekoor te vormen. In geen geval mag de dirigent — zooals bij Chr. zangvereenigingen wel eens het geval is — iemand buiten onze kringen zijn. Sommige menschen maken onderscheid tusschen „bekeerd zingen" en „onbekeerd zingen". Met zulk eene stelling moet men voorzichtig zijn. In elk geval houde men er zich van overtuigd, dat niet elk bekeerd mensch eene bekeerde zangstem heeft. Maar zooveel is van de genoemde stelling zeker waar, dat al de medewerkers in zulk een arbeid eensgezind moeten zijn. Wie zelf voorwerp van evangelisatie is, kan niet evangeliseeren.

Heeft men nu eene zangvereeniging voor dit doel, 't zij gewonnen, 't zij opgericht, dan moet tijd en plaats van optreden bepaald worden. Men kan b.v. beginnen met eenige samenkomsten per seizoen en trachten van lieverlede tot eenen wekelijkschen arbeid te komen. Bij weinig krachten of bij eene kleine bevolking zal het wellicht aanbeveling verdienen de krachten op eene maandelijksche samenkomst te concentreren. Men dient een dag te bepalen naar de plaatselijke omstandigheden. Persoonlijk heb ik den indruk, dat samenkomsten op een weekavond beter slagen dan des Zondags. Men loopt dan te veel gevaar een Zondagsch publiek te krijgen. Als terrein van optreden kan dienen

een park, speeltuin, plein, speelplaats van een school, bosch, strand enz. Men moet hiertoe aan het gemeentebestuur vergunning vragen. Zeer geschikt is het om b.v. op het kerkplein te zingen vóór de dienst aanvangt en zoo de menschen naar de kerk te lokken. Voor het welslagen van zulk een samenkomst moeten de geestverwanten zorgen. Er moet in het publiek een kern zijn van onze menschen. Dit bevordert het goede verloop. Voorbeelden — ook 't voorbeeld van goed luisteren — wékken.

Men zij echter niet te zenuwachtig bij zijne orde-maatregelen. Terecht zei de Berlijnsche pastor Schnepel: „Innerlijke autoriteit is beter dan uiterlijke autoriteit". Hoe meer iemand tracht zijn „figuur" te bewaren, des te meer loopt hij kans bespot te worden. Wie het voor God niet over heeft om uitgelachen te worden, die blijve thuis. Gij komt niet om de menschen een indruk te geven van uwe gaven, maar van uwe liefde. In den regel zal het dan goed gaan. Alleen op moeilijke posten kan men aanvragen of de politie surveilleert, indien zij dat ten minste eigener beweging niet doet.

Kan de zang dus ook op zichzelf voorkomen, muziek door een fanfarecorps kan alleen als begeleiding van de zang of als lokmiddel voor het spreken dienst doen.

Beroemde voorbeelden van zang en muziek in dienst der Evangelisatie zijn de Berlijnsche Kurrenda en de Ravensbergsche Posaunenchor. De Kurrenda is het zingen door een koor van 10 à 12 knapen. Door den bekenden Stöcker is deze arbeid in het leven geroepen en hij is zeer geliefd geworden. Iederen Zondagmorgen zingen zij op de binnenplaatsen der Berlijnsche woningcomplexen. De oprichter der Posaunenchor of fanfarecorpsen is Pastor Völkering in het graafschap Ravensberg. De tegenwoordige leider Pastor Kulo, door gansch Duitschland bekend als „de Posaunengeneraal", mocht ik persoonlijk ontmoeten. Zijn trompet verlaat hem nooit, noch op reis, noch op den kansel. Op stations en in den trein blaast hij dan bijv. „Een vaste burcht is onze God". Men deelde mij nog eene aardige anecdotie mede van dezen Posaunengeneraal. Eens speelde hij in een volle coupé het Lutherlied. Een socialist vroeg hem spottend of hij ook een lied kon spelen op Marx en Lasalle. Geen oogenblik uit het veld geslagen, zette Kulo de trompet aan den mond en weldra klonken tot hilariteit der reizigers de tonen van een populair liedje:

„Du bist verrückt mein kind

„Du muszt nach Berlin!"

Maar ter zake.

Men zal natuurlijk er naar moeten streven, de zanguitvoering te doen uitgroeien tot eene evangelisatieverkoonding. Dit zal veelal geschieden moeten door vrijwillige krachten. Dit is niet onmogelijk. Allereerst kan de predikant, indien geen lichamelijke bezwaren het verhinderen, hierbij optreden. Wellicht zal hij als bezwaar opwerpen, dat hij den volkstoorn niet pakken kan. Dan moet hij dit trachten te leeren. Een predikant móet den volkstoorn kennen, ook voor zijn eigen pastoralen arbeid. Ook de kanselaar mag nooit afsterven van het leven. En buiten den predikant zullen er toch wel enkele broeders of zusters te vinden zijn, die op eenvoudige en duidelijke wijze rekenschap kunnen geven van hun geloof. Eisch is echter, dat men zich goed voorbereidt. Dat is trouwens bij elk werk zoo, b.v. een goede Zondagschool-onderwijzer(es) zal er niet op raak redeneeren maar zich terdege voorbereiden. Juist een eenvoudig, klaar woord is altijd een overdacht woord. Vrome babbelaars zijn hier niet te gebruiken.

Als voorbeeld laat ik hier volgen de regeling, die voor enkele weken door den kerkeraad der Geref. kerk te Zaandam, is vastgesteld. Zij is bedoeld als eene eenvoudige praktische regeling. Juist als zoodanig kan zij wellicht ook elders dienst doen.

Regeling voor den arbeid der Straatprediking.

1. De Commissie voor den Evangelisatie-arbeid te Zaandam bedient zich als middel tot Evangelisatie ook van de Straatprediking.
2. De Straatprediking wordt opgedragen aan een vijftal leden, die met elkander de sub-commissie voor de Straatprediking vormen. Uit haar midden wijst deze sub-commissie een leider, een penning-meester en een bibliothecaris aan.
3. Onder Straatprediking wordt verstaan: het prediken van het Evangelie, het zingen van Christelijke liederen en het colporteren met Christelijke lectuur op openbare plaatsen, alsmede wat voorts voor dit doel dienstig kan worden geacht.
4. De sub-commissie houdt voor dezen arbeid een afzonderlijke kas. In deze kas wordt gestort de opbrengst der collectie, die eenmaal per jaar bij den Openbaren Eeredienst der Gereformeerde Kerk zal worden gehouden, alsmede alle bijdragen en giften, die voor dit doel inkommen. Voor zoover de kas dit toelaat is de sub-commissie gerechtigd alle middelen aan te schaffen, die zij noodig acht.
5. Zoo vaak dit gevraagd wordt en ten minste eenmaal per jaar in de maand Januari doet de sub-commissie rekening en verantwoording aan de Commissie voor den Evangelisatie-arbeid.
6. Op elke vergadering van de Commissie voor den Evangelisatie-arbeid brengt de sub-commissie

